

Sesiunea comună a Academiei de Științe Medicale din România împreună cu
Academia Națională de Medicină din Franța,

„Rolul Academiilor în Europa”, 2 Mai 2013

Tradiția conferă identitate, iar istoria o reliefează. La rândul ei, această identitate profesională generează valoare și conștiință academică. Reluând o tradiție interbelică a întrunirilor comune cu Academia de Medicină din Franța, conducerea Academiei de Științe Medicale din România a organizat la începutul lunii mai, sub cupola Palatului Parlamentului, o ședință extrem de necesară, care a avut ca temă rolul academiilor de profil în Europa. Un rol semnificativ, cu pondere din ce în ce mai mare în stimularea progresului medico-științific, cu impact major asupra stării de sănătate a populației din statele membre UE.

Sesiunea a fost deschisă de prof. dr. Raymond Ardaillou, secretarul permanent al Academiei Naționale de Medicină a Franței. Domnia sa a evocat legăturile istorice ale României cu înaltul for medical francez și bogata tradiție a acestui tip de cooperare. Nu mai puțin de 26 de personalități de origine română au făcut parte din acest corp de elită al Franței. Tradiția este continuată și în zilele noastre, prin prezența în Academia Franceză de Chirurgie a unor specialiști români, profesorul francez dând exemplul președintelui AȘM, prof. dr. Irinel Popescu.

Extraordinarele repere culturale ce unesc profund România și Franța – să ne amintim doar de Eugène Ionesco, Emil Cioran, Constantin Brâncuși, Henri Coandă și George Enescu – s-au regăsit în excelentul excurs realizat de prof. dr. Jacques Battin pe seama istoriei Academiei Naționale de Medicină a Franței.

Academia Regală de Medicină din Franța și-a văzut semnat actul de naștere în anul 1820, printr-o ordonanță semnată de regele Ludovic al XVIII-lea, un document care strângea Societatea Regală de Medicină, Academia Regală de Chirurgie și Societatea Facultății de Medicină. Dar să nu trecem cu vederea o prevedere expresă deosebit de importantă a ordonanței regale: *„Această Academie va fi special înființată pentru a răspunde cererilor guvernului cu privire la tot ceea ce interesează sănătatea publică, în principal epidemiile, bolile specifice unor teritorii, epizootiile, diferitele cazuri de medicină legală, propagarea vaccinurilor, examinarea noilor remedii și a remediilor secrete, deopotrivă interne și externe, apele minerale etc. Între altele, Academia va avea sarcina de a continua activitatea Societății Regale de Medicină și a Academiei Regale de Chirurgie: această nouă instituție sub patronaj regal se va ocupa de toate domeniile de studiu și cercetare care pot contribui la progresul diferitelor ramuri ale artei vindecării“.*

În raport de evoluția istorică a Statului Francez, Academia Regală de Medicină avea să devină imperială, între 1851 și 1870, pentru a căpăta ulterior denumirea de Academie Națională la 1 martie 1947. Academia Regală de Chirurgie a fost creată de Ludovic al XV-lea în 1731, dar a fost desființată de Revoluția Franceză. În 1843 (după constituirea Academiei Regale de Medicină), un grup de chirurghi decid să reînființeze vechea academie, dar sub numele de Societatea Națională de Chirurgie, care devine Academia de Chirurgie în 1935.

Despre misiunea actuală a Academiei Naționale de Medicină a Franței a vorbit prof. dr. André Parodi, președinte al înaltului for francez până în 2012. Președintele Academiei Naționale de Medicină a explicat în ce fel s-a schimbat contextul social, politic, economic, tehnologic și sanitar în Franța și îndeosebi cum s-a adaptat Academia la noile realități la două secole de la înființare, răspunzând într-o modalitate performantă și promptă noilor provocări. Misiunile de astăzi ale forului francez vizează în special sănătatea publică și progresul științelor medicale, acest țel atingând cu precădere aspecte precum: participarea la evoluția politicilor de sănătate; exprimarea

rapidă a unor puncte de vedere, pe domeniile sale de competență, în beneficiul profesiei medicale; lupta împotriva dezinformării publicului; contribuția directă la difuzia progresului în materie de sănătate; păstrarea documentelor istorice privind evoluția medicinei și punerea lor la dispoziția cercetătorilor contribuția directă la progresul medicinei, prin acordarea de premii și burse.

Istoria Academiei de Științe Medicale din România a fost prezentată de conf. dr. Octavian Buda, titularul disciplinei Istoria medicinei din cadrul UMF „Carol Davila“ București. Forul român a luat ființă în anul 1935 grație eforturilor depuse de profesorul Daniel Danielopolu. Legea publicată la 17 aprilie 1935 stabilea și cele două obiective fundamentale ale noii Academii: *1. contribuția la progresul cercetării științifice în domeniile medicinei umane, medicinei veterinare, farmaciei și științelor biologice și fizico-chimice, în raportul acestora cu medicina; 2. studierea și dezbaterrea directivelor științifice ale organizării sanitare, ale asistenței sociale, ale asigurărilor sociale, ale învățământului medical uman și veterinar și farmaceutic, oferind guvernului opinii întemeiate și propuneri de soluții pe toate aceste subiecte.*

În această formă și cu acest statut Academia nu a rezistat prea multă vreme. Vitregia istoriei s-a dovedit mai puternică decât dăruirea și abnegația medicilor academicieni români. Instituția a fost desființată în 1948, odată cu destructurarea Academiei Române ca Academie a R.P.R., for din care au fost epurate toate personalitățile neraliate la valorile Moscovei și ale comuniștilor din Republica Populară Română. Istoria avea să fie revizuită abia peste două decenii când, la 21 iunie 1969, se *re-*înființa Academia de Științe Medicale din România, într-o epocă de relativă liberalizare a climatului politic, social și intelectual românesc, for academic ce l-a avut ca președinte pe profesorul Aurel Moga.

După Căderea Cortinei de Fier, evoluția înaltului for de la noi a cunoscut și ea noi coordonate. Impactul democratizării societății în ansamblu, al dezvoltării economiei de piață și al intrării țării

noastre în UE a însemnat deopotrivă și necesitatea găsirii unor noi soluții, mai bine adaptate realității contemporane.

Rolul de astăzi al Academiei de Științe Medicale a făcut obiectul alocuțiunii susținute de prof. dr. Irinel Popescu, președintele AȘM. Chiar dacă rolurile celor două instituții sunt în principiu asemănătoare, rolul AȘM continuă să rămână la stadiul de deziderat, în vreme ce Academia Națională de Medicină franceză chiar îndeplinește rolurile asumate prin statut și consființite prin lege. Academia de Științe Medicale funcționează în prezent în baza Legii nr. 264 din 16 iunie 2004 și unul dintre rolurile importante pe care forul român trebuie să le joace este acela privind cercetarea științifică medicală, în calitate de coordonator național. Aici există, de altfel, o mare diferență față de Franța, unde cercetarea se află în responsabilitatea INSERM.

Nu în ultimul rând, Academia de Științe Medicale trebuie văzută ca un for de consacrare, prin recrutarea celor mai meritoși membri ai comunității medicale, în felul acesta fiind facilitată și atingerea obiectivelor privind rolul AȘM în elaborarea politicilor și strategiilor de sănătate.

Prezentând apoi lista membrilor de onoare aleși de forul român în ultimii doi ani, printre care se regăsește și profesorul Parodi, președintele Academiei Naționale de Medicină a Franței (din 2012), președintele AȘM a făcut trecerea către următorul moment, cel de decernare a titlului de membru de onoare al Academiei de Științe Medicale profesorilor Raymond Ardaillou, secretarul permanent, și Yves Logeais, vicepreședintele Academiei Naționale de Medicină.

Ședința s-a încheiat cu decernarea Medaliei Academiei Naționale de Medicină profesorilor Irinel Popescu, președintele, și Mircea Ifrim, secretarul Academiei de Științe Medicale.